

עתמ

**בבית המשפט המחוזי בתל אביב
בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים**

העותרת :

טורי חסן מוחמד , מס' אסירה 1435809
אזרחית אתיופיה
מוחזקת בכלא גבעון של שב"ס

ע"י ב"כ עו"ד זהבה סנדרס
מרח' שמעיה 22 אלעד 48900
טל: 03-9191750 פקס: 03-9090650
מינוי לפי חוק הסיוע המשפטי

- נ ג ד -

המשיבים :

1. משרד החינוך - המינהל לחנוך התיישבותי
2. משרד הרווחה והשירותים החברתיים
3. משרד הפנים - הממונה על ביקורת הגבולות

ע"י ב"כ מפרקליטות מחוז תל אביב
שדי שאול המלך 30 תל אביב
טל: 03-6970222 פקס: 03-6918541

עתירה מינהלית

מוגשת בזאת עתירה מינהלית , בגין סירובו של המשיב 1 לקלוט את העותרת בפנימייה של משרד החינוך - המינהל לחינוך התיישבותי עקב היותה נשואה , ובגין העדר תגובת המשיב 2 לבקשה למציאת פנימייה לעותרת והימנעותו ממציאת מענה מתאים עבור העותרת , וזאת על אף היות העותרת קטינה בלתי מלווה מאתיופיה אשר הוכרה על ידי משטרת ישראל כמי שיש ראשית ראייה להיותה קרבן עבדות ועבודות כפייה , ולאחר שהעותרת נמצאת במשמורת בתנאי כליאה למעלה משנה וחצי .

מכתב המשיב 1 מיום 5.8.13 בו סירוב לבחון קליטת העותרת לפנימייה רצ"ב
כנספח א' .

רקע עובדתי :

1. העותרת הינה קטינה אזרחית אתיופיה.
2. העותרת נכנסה לישראל ביום 2.4.12 מגבול סיני.
3. העותרת הגיעה לישראל יחד עם בעלה ג'מאל דרבה.
4. העותרת דיווחה כי הוחזקה בשבי בסיני, הורעבה, הוכתה באכזריות, ואולצה לעבוד בעבודות כפיה בכיבוש בגדים.
5. הח"מ מונתה כבאת כוחה של העותרת מטעם הלשכה לסיוע משפטי.
6. בהתאם להחלטת בית הדין לביקורת משמורת נערכה לעותרת בדיקה רפואית לקביעת גיל, ניתנה חוות דעת של ד"ר לאה אבן, ונקבע על פי הבדיקה הגופנית וגיל העצמות כי העותרת הינו קטינה ברמת וודאות העולה על 75%.
- בעקבות בדיקה זו קבע בית הדין לביקורת משמורת בהחלטתו מיום 7.5.12 כי על רשויות שב"ס לוודא כי עניינה של העותרת מנוהל כמפורט ב"נוהל הטיפול בקטינים זרים לא מלווים" וכי כחלק מנוהל הטיפול בקטינים, ככל שהדבר מתאפשר, בנסיבות הנתונות, יש לפעול לשילוב העותרת במסגרת מתאימה, מחוץ למתקן המשמורת.
- כמו כן הורה כב' בית הדין, לאור טענת העותרת כי הוחזקה בשבי וכי שוביה התעללו בה, הרביצו לה וכי אולצה לעבוד בעבודות שונות, להעביר את עניינה של העותרת לבדיקת המרכז המשטרתי של המאבק בסחר בבני אדם.
- העתק החלטת בית הדין לביקורת משמורת מיום 7.5.12 רצ"ב **כנספת ב'**.
7. גילה של הקטינה לא נקבע במדויק על ידי בית הדין לביקורת משמורת, אולם באם הקטינה הייתה בת 16 לפי הבדיקה בחודש מאי 2012 הרי שהיא כיום כבת 17 וחמישה חודשים.
8. העותרת הוכרה ביום 1.8.12 על ידי רפ"ק רובי קיים, ק' פשיעה וסחר בבני אדם במשטרת ישראל, **כמי שיש ראשית ראיה להיותה קורבן עבדות ועבודות כפייה**.
- העתק ההחלטה בדבר ההכרה בעותרת כקורבן עבדות רצ"ב **כנספת ג'**.
9. אף בעלה של העותרת הוכר כקורבן עבירה והועבר למקלט "אטלס" המיועד לאוכלוסיית הגברים בלבד.

10. לו הייתה העותרת בגירה הרי שהייתה מופנית אף היא לשיקום וטיפול במקלט המיועד לקרבנות עבירה, אולם מפאת גילה של העותרת לא יכלה העותרת להשתלב במקלט "מעגן" המיועד לאוכלוסיית הנשים הבגירות.
11. בעניין של קטינות אחרות במצב דומה אשר אף הן הוכרו כנפגעות עבדות וסחר בבני אדם הוגשו עתירות לבית המשפט המחוזי (עת"מ 43556-07-12) וכב' סגן הנשיא השופט עודד מודריק הורה למשרד החינוך ומשרד הפנים על מציאת פתרון חולם.
- פרוטוקול הדיון בעת"מ 43556-07-12 מיום 5.9.12 רצ"ב כנספח ד'.
- פרוטוקול הדיון בעת"מ 43556-07-12 מיום 11.10.12 רצ"ב כנספח ה'.
12. בעקבות העתירה הנ"ל שולבו הקטינות אשר הגישו את העתירה וכן קטינות נוספות במצב דומה במסגרות של המינהל לחינוך התיישבותי.
13. העותרת שהינה נשואה, סירבה באותו שלב לצאת לפנימייה, וביקשה להשתחרר לבעלה אשר שהה באותה עת במקלט "אטלס" ובינתיים עזב את המקלט.
14. לאחר זמן, העותרת שינתה את דעתה וביקשה לצאת לחלופת משמורת בפנימייה.
15. בהחלטת כב' בית הדין לביקורת משמורת מיום 28.5.13 (בטעות נרשם בכותרת פרוטוקול 28.1.13) הורה כב' בית הדין לעו"ס המתקן לבחון האם ניתן להעביר את העותרת לפנימייה של משרד החינוך או משרד הרווחה עם הגיעה לגיל 17.
- החלטת בית הדין לביקורת משמורת מיום 28.5.13 רצ"ב כנספח ו'.
16. לאור העובדה כי חלפו למעלה מחודשיים מאז ביקשה הקטינה לצאת לפנימייה ודבר לא נעשה שלחה הח"מ ביום 2.8.13 מכתב למשיבים 1 ו-2 ובו דרישה להסדרת קליטת הקטינה בפנימייה בדחיפות.
- מכתב בעניין הקטינה למשיבים 1-2 מיום 2.8.13 רצ"ב כנספח ז'.
17. המינהל לחינוך התיישבותי - המשיב 1, השיב במכתבו מיום 5.8.13 (נספח א' לעיל) כי מאחר והקטינה הינה נשואה אין באפשרותו לבדוק קליטתה לפנימייה.

18. נכון למועד כתיבת עתירה זו טרם התקבלה אצל הה"מ כל תשובה למכתב ממשרד הרווחה - המשיב 2.

19. העותרת, אשר הינה קטינה אשר הוכרה כנפגעת עבירת קורבן עבדות ועבודות כפייה מוחזקת בתנאי כליאה מזה למעלה משנה וחצי, ואינה משולבת בפנימייה או במסגרת משקמת אחרת.

20. העותרת תטען כי משרד הרווחה ומשרד החינוך מערימים קשיים ומונעים הלכה למעשה את שילובה של העותרת בפנימייה תוך אי התייחסות והתעלמות מנוהל הטיפול בקטינים בלתי מלווים, כאשר מדובר בהחלטה ובאופן התנהלות שהינם בלתי סבירים, בלתי ישימים, בלתי מידתיים ונוגדים חן את נוהל הטיפול בקטינים בלתי מלווים ותן את נוהל הטיפול בנפגעי עבדות וסחר בבני אדם ותן את חוק הכניסה לישראל, התשי"ב - 1952, והאמנות המחייבות את ישראל, והתנהלות זו אף עומדת בניגוד לטובת הקטינה.

נימוקי העתירה:

21. המקרה דגן הינו מקרה חריג מאחר ומדובר בקטינה בת 17 וחמישה חודשים אשר הינה קטינה בלתי מלווה מאתיאופיה, אשר בנוסף הוכרה על ידי משטרת ישראל כנפגעת עבירת החזקה בתנאי עבדות למטרות עבודה על פי סעיף 375א לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

22. מדינת ישראל קבעה ברוח אמנת האו"ם בדבר זכויות הילד את "נוהל הטיפול בקטינים בלתי מלווים" וזאת תוך התחשבות בטובת הקטין כשיקול מרכזי.

23. משהוכרה העותרת כקטינה בלתי מלווה חלים עליה חוק הכניסה לישראל, התשי"ב - 1952 ונוהל הטיפול בקטינים זרים בלתי מלווים (להלן: "הנוהל"), ומשהוכרה כנפגעת עבירה על ידי משטרת ישראל חל עליה נוהל טיפול במתן מעמד לנפגעי עבדות וסחר בבני אדם.

נוהל הטיפול בקטינים זרים בלתי מלווים רצ"ב כנספת ח'.
נוהל לטיפול במתן מעמד לנפגעי עבדות וסחר בבני אדם לעבודות ולעבודות כפיה (מספר 6/3/0008 מיום 15.6.10) רצ"ב כנספת ט'.

24. סעיף 4(ג2) לנוהל קובע:

"ככלל, קטין מעל גיל 16 לא יוחזק במשמורת מעבר לנדרש לצורך בדיקות רפואיות ומציאת אפטרופוס או במקרים חריגים ומנימוקים שיירשמו לחלופת משמורת בקהילה (משמורן), או למציאת מסגרת טיפולית, בהתאם לצרכיו".

25. סעיף 8 לנוהל קובע את חלופות המשמורת האפשריות עליהם יכול להמליץ העו"ס לגבי הקטינים לפי גילם:

- " (1) קטין עד גיל 16 : שחרורו למסגרת חינוכית שבאחריות משרד החינוך.
- (2) קטין מעל גיל 16: שחרורו ממשמורת והעברתו לידי אפוטרופוס, או במקרים חריגים ומנימוקים שיירשמו לחלופת משמורת בקהילה(משמורן), שיהיה אחראי לקטין, יבטיח את שלומו ויספק את צרכיו, ובכלל זה מגורים, מזון, מלבוש וביטוח בריאות.
- (3) קטין בעל צרכים מיוחדים בגילאים 14-18: שחרור למסגרת טיפולית שבאחריות משרד הרווחה והשירותים החברתיים.
- (4) המשך החזקתו במשמורת עד להרחקתו מישראל".

26. סעיף 13(א) לנוהל קובע:

"בהתאם לאמור בסעיף 13(א)(4) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב - 1952, ובכפוף לכלל האמור בסעיף 4(ג) לנוהל זה, אם החליט ממונה ביקורת גבולות על המשך החזקתו של הקטין במשמורת, יוחזק הקטין במשמורת עד לתקופה של 60 יום ברציפות, אשר לאחריה, ישוחרר ממשמורת באחת הדרכים המנויות בסעיף 8 לעיל".

27. במקרה דנן, העותרת נמצאת במשמורת ברציפות מזה למעלה משנה וחצי! , דהיינו הרבה מעל 60 הימים המותרים על פי הנוהל.

28. העותרת תטען כי החזקתה במשמורת מעל ל- 60 יום אינה חוקית, אינה סבירה ואינה לתכלית ראויה, ומהווה הפרה בוטה של הנוהל, ועומדת בניגוד גמור למטרת הנוהל ולטובת הקטינה.

29. עוד תטען העותרת כי בכך שהמשיבים אינם קולטים את העותרת לפנימייה נגזר על העותרת להישאר בתנאי כליאה למשך זמן ממושך ללא יעד שחרור.

30. העותרת תטען כי העובדה כי משרד החינוך ו/או משרד הרווחה לא משלבים אותה בפנימייה גורמת לכך כי העותרת תישאר בתנאי כליאה במשך חודשים רבים נוספים, וכי החלטה זו אינה סבירה, אינה מידתית, נוגדת את טובת הקטינה, ונראה כי נעשתה מבלי שנסקלו כל השיקולים הרלוונטיים.

31. בע"א 549/75 פלונים נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד (1)459, עמ' 466-465 :

"אין לך עניין שיפוטי הנוגע לקטינים אשר בו טובתם של הקטינים אינה השיקול הראשוני והעיקרי".

32. העותרת תטען כי התנהלות משרד הרווחה ומשרד החינוך נעשית מבלי להתחשב בטובת הקטינה כשיקול מרכזי, ומבלי שבוצע שקלול ואיזון ראוי של הגורמים השונים כנדרש מרשות ציבורית, וכי ההחלטה שלא לקלוט לאלתר את הקטינה לפנימייה לוקה בחסר סבירות קיצונית ודינה להתבטל.

33. בפסק דין של כב' השופט רון שפירא (בית משפט מחוזי חיפה) מיום 31.3.11 בעמ"נ 22990-03-11 דסטה נ' משרד הפנים ועמ"נ 21298-03-11 מלאסה נ' משרד הפנים נקבע :

"בכל הנוגע להמשך שהייה במשמורת בתנאי מעצר ברור כי זוהי אינה חלופה אידיאלית, בלשון המעטה. הגם שמתקן המשמורת הותאם לקטינים תנאי השהייה במשמורת אינם התנאים הראויים לקטינים, ובוודאי שלא לזמן ממושך.

מקומם של ילדים אינו במתקני כליאה, יהא שמם וכינויים אשר יהיה. גם אם הם מסרבים ללמוד בפנימיות אין מקום ל"הענישים" ולכלוא אותם בשל כך. בנוסף, המשך שהייה במשמורת בתנאי מעצר מנוגד להוראות נוהל הקטינים ולהוראות חוק הכניסה לישראל, זאת לאור העובדה כי אין כל אפשרות להרחיקם מישראל ולאור הזמן הרב שבו הם מצויים במשמורת ובתנאי מעצר.

עוד אציין כי במצב הנוכחי, כאשר אין אפשרות מעשית להרחיק את העוררים מהארץ וההלכים בעניינם מתמשכים שלא באשמתם, סבור אני כי לא מתקיימת כלל העילה להמשך החזקתם במשמורת ועל המדינה לבחון כל דרך לשחררם ממשמורת" (הדגשות שלי - ס.ז).

34. המשיבים כפופים לחוק ולכללים שנקבעו על ידי בית המשפט בהפעלת שיקול דעת ולביקורת על החלטותיהן, עליהם לפעול בסבירות, בתום לב, בהגינות, ללא שיקולים זרים, ללא הפליה או שרירות לב.

35. סירוב המשיב 1 לקלוט את העותרת הקטינה לפנימייה אך ורק בשל היותה נשואה אינו סביר ונגוע באי שוויון שכן קטינות אחרות אשר היו קטינות בלתי מלוות ואשר הוכרו כקרבנות עבירה נקלטו בהצלחה במסגרות של המינהל לחינוך התיישבותי.

36. העובדה כי העותרת נשואה אינה מהווה הנמקה ראויה שיש בה כדי להסביר את מניעת שילובה של העותרת במסגרת של המינהל לחינוך התיישבותי.
37. העותרת נופלת למעשה בין הכיסאות, שכן לו הייתה בגירה הייתה זכאית לשיקום במסגרת מקלט "מעגן" המיועד לקרבנות עבירה בגירות, אולם עקב היותה נשואה מסרב המשיב 1 לשלבה יחד עם קטינות קורבנות עבירה אחרות במסגרת פנימייה של המינהל לחינוך התיישבותי.
38. למינהל לחינוך התיישבותי ישנה אפשרות להציע מספר רב של פנימיות או מסגרות אשר יכולות להתאים לעותרת, והעובדה כי העותרת נשואה לא אמורה להוות מכשול לקליטתה במסגרת מתאימה, וכפועל יוצא מסירוב זה הותרת העותרת ללא מענה הולם והשאתה במתקן כליאה.
39. המשיב 2 - משרד הרווחה, אמון על פי סעיף 8 (3) לנוהל טיפול בקטינים בלתי מלווים לטיפול בקטינים בעלי צרכים מיוחדים בגילאים 14-18 ולשחררם למסגרת טיפולית שבאחריות משרד הרווחה והשירותים החברתיים.
40. העותרת אשר הוכרה כקרבן עבדות ועבודות כפייה על ידי משטרת ישראל נכנסת בגדר קטינה בעלת צרכים מיוחדים וככזו על המשיב 2 היה למצוא מסגרת טיפולית עבור העותרת אשר מפאת גילה אינה יכולה להשתלב במקלט המיועד לקרבנות עבירה בגירות.
41. למרבה הצער המשיב 2 התעלם מן הפניה בנוגע לעותרת, ולא נתן כל תגובה או עשה ניסיון למציאת פיתרון עבור הקטינה, וזאת ללא כל הנמקה.
42. חובת הרשות ליתן תגובה ולנמק את החלטותיה מהווים תנאי למנהל תקין. רק מתן הנמקה מסודרת יכול להניח את הדעת כי עניינה של העותרת נשקל כראוי תוך מתן משקל לכל השיקולים הרלוונטיים.
43. היעדר תגובה והיעדר הנמקה מסודרת מצד המשיב 2 נוגדת אף את חוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות), תשי"ט-1958.
44. המשיבים במחדלם מתעלמים מהוראות הנוהל והחוק לפיהן הקטינה לא תוחזק במשמורת מעל ל- 60 ימים ויש לדאוג למציאת מסגרת חלופית לקטינה.

45. העותרת תטען כי סירוב משרד החינוך והתעלמות משרד הרווחה לקלוט את הקטינה למסגרת במצב בו אין אפשרות להעבירה למשמורן מנוגדת לנוהל, אינה סבירה, אינה לתכלית ראויה ומנוגדת לתכלית הנוהל לפיו דרכי הטיפול יעשו תוך התחשבות בטובת הקטינה כשיקול מרכזי.

46. לאור האמור סירוב ואו התעלמות המשיבים לוקה באי סבירות קיצונית ודינה להתבטל.

47. בתחילת נוהל הטיפול בקטינים זרים לא מלווים תחת הכותרת "מטרת הנוהל" מובא:

"תכליתו של נוהל זה היא לקבוע את דרכי הטיפול, ההחזקה במשמורת, חלופות המשמורת וההרחקה של קטינים אלה, ולהסדיר את התיאום בין הרשויות השונות העוסקות בכך, תוך התחשבות בטובת הקטין כשיקול מרכזי, הכל כמפורט בנוהל זה".

48. העותרת תטען כי המשיבים 1-2 לא פעלו כנדרש וכראוי בנסיבות על פי הנוהל ולא פעלו מתוך ראייה של טובת הקטינה כשיקול מרכזי.

49. כאמור, בעניין של קטינות אחרות במצב דומה אשר אף הן הוכרו כנפגעות עבדות וסחר בבני אדם הוגשו עתירות לבית המשפט המחוזי בתל אביב (עת"מ 43556-07-12 וכן עת"מ 12-08-24435) ובית המשפט הורה למשרד החינוך ומשרד הפנים על מציאת פתרון הולם. פרוטוקולי הדיונים בעת"מ 43556-07-12 צורפו כנספחים ד - ה לעיל.

50. בעקבות עתירות אלה שולבו קטינות אלה ואף קטינות נוספות במצב דומה במסגרות של המינהל לחינוך התיישבותי.

51. העותרת שבנדון אינה שונה כלל ועיקר מיתר הקטינות אשר נקלטו בהמשך להחלטת כב' בית המשפט במסגרות אלה, למעט עובדת היותה נשואה, כאשר אין לעובדה זו כל השלכה מעשית על מצבה של הקטינה ואין בכך כדי לעכב מציאת פתרון הולם עבורה.

52. זאת ועוד, העותרת הינה קטינה בלתי מלווה אשר עברה התעללות קשה בסיני ואשר הוכרה על ידי משטרת ישראל כנפגעת עבירת החזקה בתנאי עבדות למטרות עבודה. החזקת העותרת במשמורת תקופה ארוכה לאורך זמן עלולה לפגועה בשלומה הנפשי של העותרת ומתקיימים בעותרת תנאי סעיף 2 לחוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ך-1960, והעותרת עונה על הגדרות "קטין נזקק" כמשמעותן בחוק זה.

53. משהעותרת עונה על הגדרת קטין נזקק חלה על המדינה חובת זהירות מוגברת לפעול מתוך ראיית טובתה של הקטינה, ולא לקבל החלטות שמשמעותן בפועל הותרת הקטינה ללא כל מוצא מלבד הישארות בתנאי כליאה ממושכים שלא לצורך ובניגוד לדין.

54. אמנת האו"ם בדבר זכויות הילד שישראל חתומה עליה, קובעת כדלקמן:

"המדינות החברות יכבדו ויבטיחו את הזכויות המפורטות באמנה זו לכל ילד שבתחום שיפוטן, ללא הפליה משום סוג שהוא, ללא קשר עם גזע, צבע, מין, שפה, דת, השקפה פוליטית או אחרת, מוצא לאומי, אתני, או חברתי, רכוש, נכות, לידה או מעמד אחר, בין אם של הילד ובין אם של הוריו או אפוטרופסו החוקי".

(אמנת האו"ם בדבר זכויות הילד, נוסח עברי על-פי תרגום רשמי של משרד המשפטים, בתוך: המועצה הלאומית לשלום הילד, מרכז הילד והמשפט, **החוק והילד - קובץ חקיקה**, עורכים: עו"ד תמר מורג ועו"ד יובל אלבשן, הוצאת הגיגים, 1999).

55. סעיף 113(א) לאמנה קובע: "בכל הפעולות הנוגעות לילדים, בין אם נקטו בידי מוסדות רווחה סוציאלית או פרטיים ובין בידי בתי המשפט, רשויות מנהל או גופים תחוקתיים, תהא טובת הילד שיקול ראשון במעלה".

56. סעיף 37(2) לאמנה לזכויות הילד קובע: "מעצרו, חבישתו או מאסרו של ילד יהיו בהתאם לחוק וישמשו רק כאמצעי אחרון ולפרק זמן מתאים הקצר ביותר".

57. העותרת טוען כי העובדה שהמשיבים בפועל אינם מקבלים את העותרת למסגרת כלשהיא משמעותה המשך החזקת העותר בתנאי כליאה מנוגדת אף לאמנת האו"ם לזכויות הילד.

58. המשיבים בסירובם לקלוט את העותרת מונעים מהעותרת להשתלב במסגרת חינוכית כלשהיא ובכך מפריס אף את סעיף 2(א) לחוק לימוד חובה, תשי"ט - 1949 אשר קובע כי "לימוד חובה יקיף כל ילד וכל נער".

59. על פי חוזר מנכ"ל תשס"ו/10(א), כ"ז אייר תש"ס, 1 ביוני 2000 של משרד החינוך חוק חינוך חובה חל על כל ילד הגר בישראל, ללא קשר למעמדו במשרד הפנים. הוראה זו חלה גם על ילדי עובדים זרים בגיל חינוך חובה השוהים בישראל, ללא קשר למעמד הפורמאלי של הוריהם.

60. העותרת הנמצאת בכלא אינה משתתפת במסגרת לימודית העונה על הגדרת חוק לימוד חובה, ובכך מופרת אף זכותה להשתלב במסגרת חינוכית מתאימה ולפתח את כישוריה.

61. סעיף 5 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו קובע כי :
 "אין נוטלים ואין מגבילים את חירותו של אדם במאסר, במעצר, בהסגרה או בכל דרך אחרת".
- חוק היסוד מגן על זכויות האדם באשר הוא אדם; הזכויות המעוגנות בו אינן מוגבלות לאזרח או לתושב, והן מוענקות גם למי שנכנס לישראל שלא כדין (א' ברק) פרשנות במשפט כרך שלישי - פרשנות חוקתית (תשנ"ד) עמ' 436.
62. בית המשפט העליון קבע כי לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו השפעה על פרשנותם של דיני המעצר, ויש לבחון האם את מטרת המעצר ניתן להשיג בדרך חלופית שפגיעתה בחירותו של הנאשם היא חמורה פחות ממעצר.
- ראו: דנ"פ 2316/95 גנימאת נ' מ"י, פ"ד מט(4) 589, 649.
63. הנחיה זו לבחון קיומן של חלופות למעצר ולמצות אפשרויות קיימות לשחרור אשר תשרתנה את מטרת המעצר נכונה למי שעבר עבירה פלילית, וקל וחומר לגבי המערערת הקטינה, אשר לו היתה בגירה היתה זכאית לשיקום במקלט המיועד לקרבנות עבירה.
64. במקרה דנן בו מדובר בקטינה נפגעת עבירה יש לנהוג בזהירות רבה תוך ראיית טובת הקטינה ולאור הוראות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.
65. העותרת תטען כי החלטות המשיבים עומדות אף בניגוד לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו.
66. העותרת, אשר כאמור הינה קטינה שהוכרה כקרבן עבירה וכמי שחווה חוויות קשות ביותר, מוחזקת בתנאי כליאה מזה למעלה משנה וחצי, ללא טיפול הולם ומתאים ומבלי לקבל תמיכה וסיוע הדרושים לשיקומה הנפשי והפיזי.
67. השהייה הממושכת בתנאי כליאה אינה תורמת, בלשון המעטה, לשיפור במצבה של העותרת, ומצבה של העותרת הולך ומתדרדר ככל שהולך ומתארך זמן החזקתה במשמורת בתנאי כליאה.
68. העותרת הוכרה כנפגעת עבירת "החזקה בתנאי עבדות" על פי סעיף 375 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

69. סעיף 375א לחוק העונשין מגדיר את העבירה :

- "(א) המחזיק אדם בתנאי עבדות לצורכי עבודה או שירותים לרבות שירותי מין, דינו - מאסר שש עשרה שנים .
- (ב) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א) בקטין, דינו של עובר העבירה - מאסר עשרים שנים.
- (ג) בסימן זה, "עבדות" - מצב שבו מופעלות כלפי אדם סמכויות המופעלות ככלל כלפי קניינו של אדם; לענין זה, יראו שליטה ממשית בחייו של אדם או שלילת חירותו כהפעלת סמכויות כאמור."

70. סחר בבני אדם גורם להחפצה של בני אדם, להתייחסות לאדם כאל חפץ, אשר ניתן לשלוט בחייו, לשלול את חירותו, לרמוס את זכויותיו הבסיסיות כאדם, ולעשות באדם המוחזק ככל העולה על דעתו של המחזיק, לרבות זנות, ניצול מיני, ועבודות כפייה.

71. תופעת הסחר בבני אדם מכונה באנגלית "trafficking", שמשמעותו העברת בני אדם מיד ליד. ההגדרה המקובלת ביותר לסחר בבני אדם מוצאת ביטוי בפרוטוקול האו"ם סעיף 3(א):

"Trafficking in persons" shall mean the recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of persons, by means of the threat or use of force or other forms of coercion, of abduction, of fraud, of deception, of the abuse of power or of a position of vulnerability or of the giving or receiving of payments or benefits to achieve the consent of a person having control over another person, for the purpose of exploitation. Exploitation shall include at a minimum, the exploitation of the prostitution of others or other forms of sexual exploitation, forced labour or services, slavery or practices similar to slavery, servitude or the removal of organs;"

72. הכיעור שבתופעה זו מונח בביטול הגרעין הקשה של האנושיות תוך הפיכת בני אדם לאובייקטים למילוי צרכיהם של אחרים וצמצום חופש הבחירה שלהם עד כדי איונו. מסיבה זו, נוהגים לכנות את תופעת הסחר "עבדות מודרנית".

73. מדינת ישראל אישרה את אמנת פלרמו בדבר הפשיעה המאורגנת הבין לאומית והיא חתמה על האמנות בינלאומיות מתוך מגמה ליטול חלק במאבק הבינלאומי נגד סחר בבני אדם.

74. מדינת ישראל חוקקה חוק מקיף לעניין המאבק בסחר בבני אדם. החוק מכונה חוק איסור סחר בבני אדם (תיקוני חקיקה), התשס"ז - 2006, שנכנס לתוקפו ביום 29 לאוקטובר 2006.

75. עבירה זו נכנסה כאמור לספר החוקים בישראל בשנת 2006, דבר המבטא את הכרת המחוקק בקיומם של דפוסים רבים של סחר בבני אדם והחוקתם בתנאי עבדות ואת רצונו להיאבק בדפוסים אלה ולהביא למיגורם.

76. בעקבות תיקון החוק נקבע בהחלטת ממשלה מיום 2.12.07, כי מי שמוכרת על ידי המשטרה כקורבן סחר בבני אדם או החזקה בתנאי עבדות זכאית שלא להיות מורחקת מן הארץ, אלא להיות מופנית למקלטים הייעודיים לקורבנות הסחר בבני אדם, שם היא אמורה לעבור תהליך שיקומי לטווח קצר. כמו כן, היא זכאית לסיוע משפטי חינם מהאגף לסיוע משפטי במשרד המשפטים בתביעות אזרחיות נגד מבצעי העבירות הנ"ל ובהליכים מנהליים העולים מתוך העבירות שבוצעה נגדה.

77. לצורך הגנה על הקורבנות הוקמו בישראל מקלטים המיועדים לכלל קורבנות הסחר שלגביהן יש ראשית ראייה כי נעברה בהן עבירה של סחר בבני אדם לעיסוק בזנות או עבירות נלוות, מקלט "אטלס" המיועד לאוכלוסיית הגברים, ומקלט "מעגן" הנותן מענה לאוכלוסיית הנשים.

78. לפי החלטת הממשלה שהקימה את מקלט "מעגן" אשר במקור נועד לקורבנות סחר בבני אדם לעיסוק בזנות (החלטת ממשלה 2806 מיום 3.12.2002) הקורבנות מקבלות סיוע רפואי, פסיכו - סוציאלי, ומשפטי והן מקבלות דמי כיס. הן גם זוכות לאשרות שהייה בארץ ובהתאם לשיקול דעת הנהלת המקלט בתיאום עם משרד הפנים, חלקן מקבלות אשרות עבודה. המקלט מתנהל בפקוח ומימון משרד הרווחה.

79. המקלט מספק עבור הנפגעות את מכלול המענים לצרכיהן הפיזיים, הרפואיים, הרגשיים, והחברתיים. במשך השעות במקלט, אשר עשויה לנוע בין שלושה חודשים עד שנה, נבנית תוכנית טיפול ושיקום התואמת את צרכיה הייחודיים של כל אישה. נוהל הטיפול במתן מעמד לנפגעי עבדות וסחר בבני אדם לעבדות ולעבודות כפייה צורף כנספח י' לעיל.

80. החלטות הממשלה האמורות לעיל משקפות את התפיסה הבין לאומית בקשר לקורבנות הסחר בבני אדם, לפיה על מדינות אליהן מגיעות קורבנות עבדות לשקול צעדים לספק לקורבנות הסחר שיקום פיזי, פסיכולוגי וחברתי לרבות שיכון הולם, טיפול רפואי, פסיכולוגי וחומרי (וראו סעיף 316) לפרוטוקול האו"ם למניעת, למיגור ולענישת סחר בבני אדם, שהוא נספח לאמנת פלרמו בדבר פשע מאורגן בינלאומי. כמו כן, הנחיות האו"ם בדבר זכויות אדם וסחר בבני אדם משנת 2002 (United Nations High Commissioner for Human Rights, Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking), קובעות שעל מדינות לשקול לוודא שקורבנות הסחר יושכו במקלטים מספקים ובטוחים, דבר שאין להתנות אותו בשיתוף פעולה עם רשויות אכיפת החוק, וכן קובעות כי אין להחזיק קורבנות סחר במתקני משמורת (הנחייה 116)).

81. למרבה הצער, חרף הוראות אלו העותרת - עקב היותה קטינה - מוחזקת בכלא ואינה יכולה להשתלב במקלט ולהשתקם שכן הוא אינו קולט קטינות.

82. מצב זה הינו בלתי סביר, ועומד בניגוד להחלטת הממשלה ולתכליתה, וכן להתחייבויות של ישראל בעניין קורבנות סחר בבני אדם, ובניגוד לדין הבינלאומי לפיו אין להחזיק קורבנות סחר בבני אדם במעצר.

83. החזקתה של העותרת במשך זמן כה רב במעצר, ללא אופק שחרור בעתיד הקרוב, גורמת לעותרת לנזק רב. העותרת עברה חוויות מתרידות בסיני, והיא אינה זוכה לכל טיפול שיקומי בכלא.

84. לא זו אף זו, המשך החזקתה של העותרת במעצר הינו המשך של שלילת החירות אותה חוותה המערערת במהלך חודשים ארוכים בסיני, ובפועל הכליאה הממושכת מרעה את מצבה הנפשי של העותרת.

85. הישארות העותרת במשמורת נוגדת את הנחייה 116 להנחיות האו"ם בדבר זכויות אדם וסחר בבני אדם משנת 2002 (United Nations High Commissioner for Human Rights and Human Trafficking) כי אין להחזיק קורבנות סחר במתקני משמורת.

86. לעניין קטינים בלתי מלווים אשר הוכרו כנפגעי עבירה קיימת התייחסות בסעיף 9(ב) לנוהל קטינים בלתי מלווים :

"חווה דעת העובד הסוציאלי והחלטת ממונה ביקורת גבולות תגובשנה תוך בחינת כלל הנסיבות הנוגעות לקטין שבפניהם, ותכלול התייחסות לעברו של הקטין, למצבו הגופני והנפשי ולהשלכה שעשויה להיות להחזקתו במשמורת על מצבו, לאפשרות שהקטין הוא קורבן עבירת סחר בבני אדם, ולאפשרות שהקטין סבל מרדיפה במדינת מוצאו והוא מבקש מקלט ולהערכה בדבר משך שהייתו בישראל. בבחינת כלל הנסיבות בעניינו של הקטין תישקל טובתו של הקטין, דהיינו - מהי המסגרת המתאימה ביותר עבורו עד להרחקתו מישראל".

87. העותרת תטען כי כפי שקרבנות עבירה בגירים זכאים לתוכנית טיפולית ושיקומית במסגרת מקלט הרי שאף לעותרת אשר הינה קטינה קיימת הזכות לתוכנית שיקומית אשר תיתן לה מענה הולם אולם למרבה הצער המשיבים בהתנהלותם מונעים זאת מהעותרת.

סיכום

88. העותרת הינה קטינה בלתי מלווה מאתיופיה אשר הוכרה כקורבן עבירת עבדות.

89. המשיבים מתעלמים ואינם מקיימים את החובות המוטלות עליהם לדאוג לעותרת על פי חוקי מדינת ישראל, החלטות ממשלה, ועל פי התחייבויות מדינת ישראל במשפט הבינלאומי.

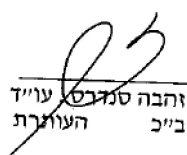
90. הימנעות המשיבים מפעולה בעניינה של העותרת והסדרת יציאת העותרת לפנימייה או למסגרת מתאימה אחרת תוך השארתה מאחורי סורג וברזל מבלי לדאוג לשיקומה, עומדת בניגוד לנוהל הטיפול בקטינים זרים לא מלווים, בניגוד לנוהל הטיפול בנפגעי עבדות, בניגוד לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב - 1952, ובניגוד לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו. מדובר באופן התנהלות שהינו בלתי סביר, בלתי מידתי, אשר נוגד אף את כללי המשפט הבינלאומי, ואת האמנות המחייבות את ישראל ואשר דינו להתבטל.

91. לאור האמור מתבקש כב' בית המשפט כדלקמן :

א. להורות למשיבים למצוא לעותרת לאלתר חלופת משמורת מתאימה אשר תענה על צרכיה של הקטינה .

ב. להורות על העברתה המיידית של העותרת ממתקן הכליאה "גבעון" לחלופת המשמורת שתימצא עברה .

92. עתירה זו נתמכת בתצהיר העותרת המצורף לעתירה.

 זרבה סגורס עו"ד
 ב"כ העותרת

תצהיר

אני הח"מ, טורי חסן מוחמד, מס' אסיר 1435809, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים קבועים בחוק אם לא אעשה כן מצהירה בזה כדלקמן:

1. אני עושה תצהירי זה כתמיכה בעתירה מנהלית.

2. כל האמור בעתירה אמת.

3. זהו שמי וזאת חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

טוריה חסן מוחמד

אני הח"מ, עו"ד זחבה סנדרס, מאשרת כי ביום 3.10.13 ניצבה בפני גב' טוריה חסן מוחמד, ולאחר שהוזהרתי כי עליה לומר את האמת וכי תהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא תעשה כן אישרה את נכונות הצהרתה דלעיל וחתמה עליה בפני.

זחבה סנדרס, עו"ד

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות מחוז תל אביב (אזורי)

תאריך: 15-10-13
מספרינו: פמת"א 7063/13

~~בית הדין לביקורת משמורת~~
~~פקס': 08-9252436~~

~~משל"ט~~
~~פקס': 03-9795303~~

אל:
משרד הפנים
פקס': 02-6701611

שלום רב,

הנדון: עת"מ 30999-10-13
1435809

1. מצ"ב עתירה ובקשה למתן צו ביניים מס' מוחזק / דרכון
2. לא ניתן/ ניתן צו ארעי האוסר על הרחקת העותר/ת.
3. יש להגיב לבקשה לצו ביניים עד ליום _____ (מצ"ב ההחלטה).
4. אבקש לקבל את התייחסותכם לאמור בעתירה ובבקשה, בדחיפות האפשרית ובשים לב למועד הנזכר לעיל, בצירוף כל המסמכים הרלוונטיים ובכללם: צו הרחקה, צו משמורת, פרוטוקול שמיעת טענות, כניסות ויציאות קודמות, סוג האשרה ושם המעסיק והחלטת בית הדין לביקורת משמורת.
5. התיק יחולק לפרקליט לאחר קבלת עמדתכם, נא להעביר את עמדתכם לידי ניבה לוי במייל: levin@justice.gov.il.

בברכה,

ניבה לוי

מזכירת המחלקה לעניינים מנהליים

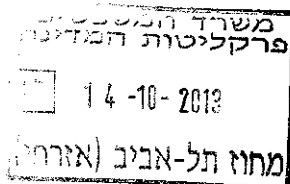
עתמ

30 999 - 10 - 13

**בבית המשפט המחוזי בתל אביב
בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים**

העותרת : טורי חסן מוחמד , מס' אסירה 1435809
אזרחית אתיופיה
מוחזקת בכלא גבעון של שב"ס

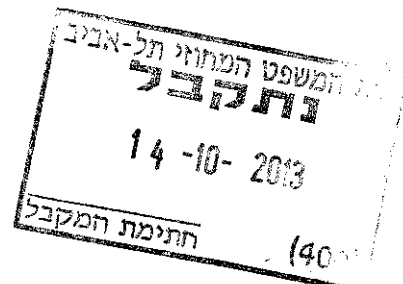
ע"י ב"כ עו"ד זהבה סנדרס
מרח' שמעיה 22 אלעד 48900
טל: 03-9191750 פקס: 03-9090650
מינוי לפי חוק הסיוע המשפטי

- נ ג ד -

- 13:14
- המשיבים :**
1. משרד החינוך - המינהל לחנוך התיישבותי
 2. משרד הרווחה והשירותים החברתיים
 3. משרד הפנים - הממונה על ביקורת הגבולות

ע"י ב"כ מפרקליטות מחוז תל אביב
שדי שאול המלך 30 תל אביב
טל: 03-6970222 פקס: 03-6918541

בקשה לקביעת מועד דיון דחוף בעתירה

בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע מועד דיון דחוף בעתירה .

הנימוקים :

1. העותרת הינה קטינה כבת 17 וחמישה חודשים .
2. העותרת מוחזקת מזה למעלה משנה וחצי במשמורת , בניגוד לחוק ולנהלים .
3. השהות הארוכה במשמורת מרעה את מצבה הנפשי של העותרת .
4. לאור האמור מתבקש כב' בית המשפט לקבוע מועד לדיון דחוף בעתירה .
5. ככל שחדבר תואם את יומן בית המשפט הנכבד מבוקש לקבוע הדיון לאחד המועדים הבאים : 23.10 , 27.10 , 28.10 , 31.10 , 3.11 .
6. הח"מ מודה לבית המשפט הנכבד על ההתחשבות .

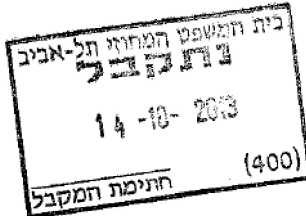
זהבה סנדרס
ב"כ
העותרת

30999-10-15

מדינת ישראל
משרד המשפטים
האגף לסיוע משפטי

דואל

הלשכה לסיוע משפטי
למחוז ת"א והמרכז
מספר תיק: 15946/13
תאריך: 28/08/2013

בבימ"ש מחוזי בשבתו כבימ"ש לעניינים
מנהליים בת"א

הודעה לבית המשפט על פטור מאגרה

הלשכה לסיוע משפטי מתכבדת להודיע לכב' בית המשפט כי

לגבי טורי חסן מוחמד, מספר אסיר 1435809

ניתן סיוע משפטי בייצוג כב"כ הקטינה, טורי חסן מוחמד,

בעתירה מנהלית כנגד משרד החינוך, המנהל לחינוך התיישבותי, משרד הרווחה ומשרד הפנים
ממונה ביקורת גבולות.

בגין החלטת משרד החינוך שלא לקלוט הקטינה שהוכרה כקרבן עבדות וכפייה במסגרת
פנימית

המנהל לחינוך התיישבותי והעדר תגובת משרד הרווחה לדרישה לקלוט הקטינה למסגרותיהם.

והיא מיוצגת ע"י עורך דין מטעמה.

לאור תקנה 19 (7) לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז 2007,

הנ"ל פטורה מתשלום אגרה

בכבוד רב,

נבדק ונחתם בתאריך 29/08/2013 ע"י עו"ד יעל קיציס

יעל קיציס, עו"ד

ממונה (סיוע משפטי - מעמד אישי)

למחוזות תל אביב והמרכז

תל - אביב, הנרייטה סולד 4 קומת כניסה, מיקוד 64924 טל' 02-6209444 פקס ממוחשב: 02-6467717
קבלת קהל: בימים א', ב', ג' ו-ה' בין השעות 08:30-12:30 ובימים ג' גם בין השעות 15:00-17:00
ביום ד' אין קבלת קהל. מענה טלפוני בימים א-ה' בין 8:30 - 16:00